

ზოგი შანტაჟიზმის გზას დაადგა. განათავისუფლებული მოძრაობა მოკვდა...

სამუშაო დღის შემოკლება და ხელფასის მომატება, მიწის დაბალი შემოსავლი...

არეგულარულად ვერ ასცდა მშრომელი ხალხი ვერც ჩვენში. თუ გარეგარეობები...

უფრო საყურადღებო თფილისი შეიქნა. ამ მხრივ კავკასიის „სატახტო ქალაქი“...

ნებს, რომ წაქეუთ მშრომელ ხალხს კიდევ წილან უთავაზებდნენ და საზოგადო...

მერე რით ამართლებენ თავის საქციელს ეს გზადანეულნი, რომ შეუდგენ...

წირის საზოგადო კრებაზე კ. ჯაფარიძე აცხადებს, დამტკიცებულია, რომ დამოუკიდებელი წრე...

თეატრალური სექციისა და სახალხო უნივერსიტეტის მიზანი ერთი მეორეს ეთანხმება. ამიტომაც მათი შეერთება...

მარა დაუფრთხობთ მათ, რომ დამოუკიდებელი წრე საჭიროა. განა ამ შემთხვევაში...

გამართლიანებელი ცენტრი შესუსტდა, ხალხი დაინა და გზას მოსცა. ზოგმა ძველი...

მოკლეთ, გარეგარეობები ხეობები და გალოთებული მუშები, განათავისუფლებულნი და ტერორისტები...

ლეკაშვილი

სტამბოლი. ოსმალეთის ელჩს რომში ახალგაზრდა ოსმალს ხაკი ბეის წინადადება...

სტამბოლი. ხაკი ბეი დასთანხმდა დიდ ვებორბაზე და რომიდან წამოვიდა. მოსლო...

ბერლინი. ნამდვილ წყაროებიდან იტყობინებინ, რომ რუსეთის ფულზე „არესტის“...

პარიზი. კლემანსომ განაცხადა, რომ გამომდის რადიკალური და სოციალისტური პარტიები...

სოფია. მოხდა კრება, რომელზედაც განიხილეს საკითხი მაკედონიაში ბოლშევიზმის გავრცელების შესახებ...

ლაგოზი. მთავრობის კომისარს აღმსრულებლის ყუმბარით მოკვლა განიხილეს...

პარიზი. სენატმა მიიღო კანონ-პროექტი, რომლითაც ქალაქ პარიზს ევალებოდა...

პარიზი. სენატმა მიიღო კანონ-პროექტი, რომლითაც ქალაქ პარიზს ევალებოდა...

პარიზი. სენატმა მიიღო კანონ-პროექტი, რომლითაც ქალაქ პარიზს ევალებოდა...

პარიზი. სენატმა მიიღო კანონ-პროექტი, რომლითაც ქალაქ პარიზს ევალებოდა...

სასარგებლოთ გადაწყვიტა. ხელშეწყობა დამაც ისარგებლო ამით და რუსეთის ფულზე...

გამოვს. კირსანოვის მარაში დაიჭირეს რვა მძარცველი. რიგა. რიგის მძებარ პოლიციის მიერ...

პეტერბურგი. საოლქო სასამართლომ გაარჩია „ნოვოე ვრემის“ რედაქტორ სევერინის და მისი თანამშრომლის მენშვიკოვის საქმე...

პეტერბურგი. ნამდვილ საბუთებიდან, რომელიც მთავრობას ხელში აქვს, გამოირკვა...

ტომსკი. აღმოაჩინეს ყალბი ფულების ორი ქარხანა. დიპტირეს 12 კაცი. ჰელსინგფორსი. აარადს აღმოჩნდა...

ბრატისლავის მოკვლის განზრახვა. რამდენიმე დღის წინაა, „ბრტ. ვედ.“-ს სიტყვით...

საქართველოს მოკვლა. როგორც „რეჩი“ გამოგვეყვას, ახალურ მიხეილ ვოსკრესენსკის, რომლის ბინაზედაც აფეთქების დროს პეტერბურგის დამცველი პოლიციის უფროსი კარპოვი დაიღუპა...

სახლავარგარეთიდან დაუბარებიათ რუსეთის პოლიციის გამოჩენილი წარმომადგენელი, რომელმაც დაწვრილებითი ცნობები უნდა წარუდგინოს მთავრობას...

საქართველოს მოკვლა. როგორც „რეჩი“ გამოგვეყვას, ახალურ მიხეილ ვოსკრესენსკის, რომლის ბინაზედაც აფეთქების დროს პეტერბურგის დამცველი პოლიციის უფროსი კარპოვი დაიღუპა...

საქართველოს მოკვლა. როგორც „რეჩი“ გამოგვეყვას, ახალურ მიხეილ ვოსკრესენსკის, რომლის ბინაზედაც აფეთქების დროს პეტერბურგის დამცველი პოლიციის უფროსი კარპოვი დაიღუპა...

საქართველოს მოკვლა. როგორც „რეჩი“ გამოგვეყვას, ახალურ მიხეილ ვოსკრესენსკის, რომლის ბინაზედაც აფეთქების დროს პეტერბურგის დამცველი პოლიციის უფროსი კარპოვი დაიღუპა...

საქართველოს მოკვლა. როგორც „რეჩი“ გამოგვეყვას, ახალურ მიხეილ ვოსკრესენსკის, რომლის ბინაზედაც აფეთქების დროს პეტერბურგის დამცველი პოლიციის უფროსი კარპოვი დაიღუპა...

საქართველოს მოკვლა. როგორც „რეჩი“ გამოგვეყვას, ახალურ მიხეილ ვოსკრესენსკის, რომლის ბინაზედაც აფეთქების დროს პეტერბურგის დამცველი პოლიციის უფროსი კარპოვი დაიღუპა...

ფრაქციის შეკითხვა პოლიციის აგენტის ხოროლსკის მოქმედების შესახებ. ხოროლსკის პროვოკატორული მოქმედების შედეგით დაიხურა...

პროვოკატორებს ოიენბა. ამას წინათ ვილნოს სამხედრო სასამართლოს სესიამ რიგში გაარჩია ს. დ. პარტიის 80 წევრის საქმე...

პროვოკატორებს ოიენბა. ამას წინათ ვილნოს სამხედრო სასამართლოს სესიამ რიგში გაარჩია ს. დ. პარტიის 80 წევრის საქმე...

პროვოკატორებს ოიენბა. ამას წინათ ვილნოს სამხედრო სასამართლოს სესიამ რიგში გაარჩია ს. დ. პარტიის 80 წევრის საქმე...

პროვოკატორებს ოიენბა. ამას წინათ ვილნოს სამხედრო სასამართლოს სესიამ რიგში გაარჩია ს. დ. პარტიის 80 წევრის საქმე...

პროვოკატორებს ოიენბა. ამას წინათ ვილნოს სამხედრო სასამართლოს სესიამ რიგში გაარჩია ს. დ. პარტიის 80 წევრის საქმე...

პროვოკატორებს ოიენბა. ამას წინათ ვილნოს სამხედრო სასამართლოს სესიამ რიგში გაარჩია ს. დ. პარტიის 80 წევრის საქმე...

პროვოკატორებს ოიენბა. ამას წინათ ვილნოს სამხედრო სასამართლოს სესიამ რიგში გაარჩია ს. დ. პარტიის 80 წევრის საქმე...

პროვოკატორებს ოიენბა. ამას წინათ ვილნოს სამხედრო სასამართლოს სესიამ რიგში გაარჩია ს. დ. პარტიის 80 წევრის საქმე...

პროვოკატორებს ოიენბა. ამას წინათ ვილნოს სამხედრო სასამართლოს სესიამ რიგში გაარჩია ს. დ. პარტიის 80 წევრის საქმე...

პროვოკატორებს ოიენბა. ამას წინათ ვილნოს სამხედრო სასამართლოს სესიამ რიგში გაარჩია ს. დ. პარტიის 80 წევრის საქმე...

წამოსვლის დროს პეტროვმა (ვოს-სენსკი) ერთ თავის ნაცნობს საჭირო...

„ნოვოე ვრეშია“ გამოგვეცხვს, მისი ვოსკრესენსკის ნამდვილი გვარი...

პოლკოვნიკი აბრამოვის მოკვლა.

როგორც გუშინდელ დეკემბერში უკვე...

სატანტო ქალაქის ვაზეთები ამ ამბავს...

„ვოსკრესენსკი თფილისში“.

მიხეილ ვოსკრესენსკის საქმის შესახებ...

„მხედველობის ქვეშ“, არასოდეს არავის...

სხენებელი ვოსკრესენსკის შესახებ ჩვენ...

„1903 წლიდან თფილისის მე-3 მსრო-

„პარაპოზიკის“ ეგზემენი და თფილის-

ახალი ამბავი

დეკ. 9. ვაგაჭკორის სოხუმის ოლქის...

მოპოვებულ საკუთრებას გვართმევენ,

„ხარჯთ-აღრიცხვა. 17 დეკემბერს...

„ურნალისტთა კ. ება. 27 დეკემ-

„ოქტობრისი გაზეთები. 21 დე-

„ექსპურსია. 10 დეკემბრიდან თფი-

„ლექცია. დღეს სახალხო სახლში...

„ქართული თეატრი. ქართულ დრამ-

„ცოფიანი ძაღლისგან დაკენილი. 17

„გუბ. საქალაქო საქმეთა საკ-

„ტუბერკულოზთან მებრძოლი...

„ტუბერკულოზთან მებრძოლი საზოგადოების...

„ექიმთა სიზღვის ნებართვა. თფი-

„საჩუქრები. ამიერ კავკასიის რკინ-

„კომპოზიტორი გ. ი. რებაკოვი...

„ბოროტ მოქმედების რაოდენობა. პო-

„გადასახლებულთა შეპყრობა. 17

„ქუთაისიდან გეგმები. 14 დეკემ-

„ქუთაისიდან გეგმები. 14 დეკემ-

„14 დეკემბრისთვის დაწესებული ქა-

„14 დეკემბრისთვის დაწესებული ქა-

კიდევ უფასო სამაჟინალოს შესახებ

ექიმი ვ. წერეთელი ძლიერ გაუბრაზე...

უნდა აღნიშნოთ ის გარემოება, რომ...

უნდა აღნიშნოთ ის გარემოება, რომ...

უნდა აღნიშნოთ ის გარემოება, რომ...

უნდა აღნიშნოთ ის გარემოება, რომ...

სამაჟინალო არც ერთ სპეციალისტს...

სრულ სიმართლეს ბრძანებს. პეტერ-

სრულ სიმართლეს ბრძანებს. პეტერ-

სრული კუპარტეხა. საბჭომ მოგი-

„აქაისი იუბილე ვერ ახლა იყო, მე...

სრული კუპარტეხა. საბჭომ მოგი-

„აქაისი იუბილე ვერ ახლა იყო, მე...

სრული კუპარტეხა. საბჭომ მოგი-

„აქაისი იუბილე ვერ ახლა იყო, მე...

ს მ ა ო დ ე ს ი დ ა ნ

ანდ. დგებუაძის საქციელმა ისე მიიპ-

იძულებული ვართ ანგარიში გავუწიოთ ასეთ მოვლენას. მართალი არის, ჩვენს სტუდენტობას (აქაურზე მოგახსენებთ) უკუღმართობა ძლიერ სჩვევია, ასე რომ, თითქმის ყოველთვის ამხვე გვიხდება წყურპიანი ხასიათი. ჩვენებური სტუდენტის ფუნქციონირებას სურათების თითქმის სავსებით წარმოგვიდგინს ანდრეევს „დღენი ჩვენი ცხოვრებისა“, მარა უკუღმართობა არის და უკუღმართობაც, უპირინკობაცა და უპირინკობაც, — და, ზემოთ მოყვანილ მოვლენას რომ მტკი უკრძალდეს მივსჯიყეთ, ეს იმით აიხსნება, რომ იგი მტკი-მტკი წყურს გადასული და შეუწყნარებელი, გამრყენელი იყო. დღეს თითქმის ყველაფერი დაწყნარდა, და მეც შევეცდები აქაური სტუდენტების ყოფა-ცხოვრების სურათი დავუხატო მკითხველს.

წელსაც ჩვეულებრივად ოდესის უნივერსიტეტს მრავალი ქართველი ახალგაზდა მოაწყდა. ამის მიზეზი ის გახლავთ, რომ მომეტებული ნაწილი ქართველ სტუდენტებსა მტკი ხელმოკლეთ არის, რომ სხვა ქალაქებში წასასვლელად და საცხოვრებლად შესაფერი თანხა გამოიღონ. რაც უნდა იყოს, აქ გაცილებით ხელსაყრელია ჩვენებური სტუდენტისათვის ცხოვრება, ვინც რომელიმე სხვა ქალაქში. ამიტომაც არის, რომ ადგასაში გაცილებით უფრო მეტად ქართველ მოსწავლეთა რიცხვი, ვინც სხვა სტუდენტებთან ქალაქში. უნივერსიტეტში და ქალაქის კურსებზე ყოფი ქართველ მოსწავლეთა რიცხვი 180-მდე აღის. მიუხედავად ამის სხვადასხვა ტენიკურ სასწავლებლის მოწყობები, რომელთა რიცხვი, თუ არ ვცდები, 12-მდე აღწევს, და სამხედრო სასწავლებლის მოსწავლენი (6 კაცი) და დიანახავთ, რომ აქ თითქმის ორასი ქართველი ახალგაზდა იძენს სხვადასხვაგვარ განათლებას.

შეცდომა არ იქნება ვთქვა, რომ მთელი ეს რიცხვი მტკი ღარიბი ან საშუალო შემოსების წრიდან არის გამოსული. განსაკუთრებით კი, დღეს არის შესამჩნევი ეს სიღარიბე და უსაღარობა. აქამდე (ამ რამდენიმე წლის წინეთ) თუ ქართველ სტუდენტების სათავისტრომო ინახავდა და იფარავდა სიმშობისაგან და სხვა გაჭირვებისაგან ხელმოკლე ამხანაგს იმ ორიოდ გროშით, რომელიც მას მოეპოვებოდა, — დღეს აღარც ეს არის; კურსდამთავრებულმა ახალგაზრდებმა წაიღეს ეს ფული და ბევრს დღესაც არ დაუბრუნებია თავისი ვალი. ერთადერთი წყარო, რომელზედაც ჩვენი გაჭირვებული სტუდენტობა ამყარებდა მთელ თავის იმედებს, იყო და არის ქართული საღამო. ამ საღამოს შემოსავალი შედლებას აძლევდა სტუდენტს უნივერსიტეტის სწავლის ფასი გადახდა, ან ხელი მოენაცვლებინა. ზოგს, რაღა აქმა უნდა, თვით უნივერსიტეტის გამგეობა ანთავისუფლებდა ამ მიმე გადასახადისაგან ან შემწეობას აძლევდა და ამ ემბათაც აძლევს. შარშანდღემა საღამომ, თუ არ ვცდები, ორმოცდაათამდე ამხანაგი დიანახნა უნივერსიტეტიდან გაძევებისაგან. წელს ქართველ სტუდენტებს ეს წყაროც დაუშრა.

როგორც სხვა საუნივერსიტეტო ქალაქებში, აქაც დეკემბერში იმართება ხოლომე ყოველ წლივ ქართული საღამო. წელსაც აპირებდნენ ასეთი საღამოს გამართვას. სტუდენტებს ღრმით სწამდა, რომ საზოგადოება ჩვეულებრივის თანაგრძობით შეგებებოდა ამ საღამოს და მრავალ ქართველ ახალგაზრდას დაიფარავდა უნივერსიტეტიდან გაძევებისაგან. ნებართვა იყო საჭირო და ამისათვის „გრაფონანალიტიკა“ ტოლმარჯვს მიმართეს თხოვნით. შარშან იგი ქართველ სტუდენტთა შინაურ საქმეში გაერია. მან მოისურვა, რომ ქართული საღამოს გამგეთ უსათუოთ მემარჯვენე პროფესორი ყოფილიყო, ხოლო საღამოს ხიზნადრათ — აკადემისტა კრებულის ან „ქემპარტ რუსთა ჯემპარის“ წევრი სტუდენტი. წელს კი სრლიდ არ ღართო ნება ქართული საღამოს გამართვის. მკითხველი ადვილად გაიგებს ასეთი გულის წყარობის მიზეზებს, ასე რომ, მათ სრულიად არ შეეცებია. შედეგი ასეთი გულის წყარობისა კი ის არის, რომ ქართველ სტუდენტთა საღამოს წყარო აკრძალული აღმოჩნდა და აწი ვერც ერთი ვეღარ მოიკლავს თავის

წყურვილს. უნდა აღინიშნოს ის გარემოებაც, რომ, აქროგორც საზოგადოებრივობა, ისე უნივერსიტეტის მთავრობაც გაცილებით სუსხიანია, ვინც სხვა რომელიმე ქალაქში. ყოველივე კეთილი საქმე ან განზრახვა, რომელიც გამოაცხადდება ჩვენს სტუდენტებს, — ყოველივე ასეთი საქმე უსათუო უნდა პირისპირ შეხედეს ამ ორ ძალას და, რადგანაც უკანასკნელი უფრო ძლიერია, ვინც სტუდენტები პოლოს მინც იგი იმარჯვებს; ყველაფერს ფრთა აქვს მოკვეცილი, დასუსტებული, დამახინჯებული და ხშირად დამარცხებული.

არ ვიცი, რას უნდა მიეწეროს ის გარემოება, რომ უნივერსიტეტის რექტორმა ნება ღართო და დაუთმო ერთი პატარა ოთახი ქართულ ბიბლიოთეკას. აქ გამეფებულ რექციის დროს ასეთი ჩვეულებრივი მოვლენაც კი ძლიერ საციკრველია. შერცხავთ, აღნათ, იმის, რომ „მეცნიერების ტაძარში“ ბიბლიოთეკასაც კი სდევნიან! ასეა თუ ისე, მივსჯიყეთ, მივწყებული და მტკიით დაფარული ბიბლიოთეკის ისევ აღორძინდება; ქართველ სტუდენტებისაგან მიჩენილი ამხანაგი წეს-რიგში მოიყვანს ყველაფერს და თავისი მუყაითი შრომით შეავსოს ორი წლის წინათ თითქმის გამარცხული წიგნთსაცავი. ამ საქმის მოგვარებაც დიდი პოლიტიკენება დღევანდელ პირობებში, როდესაც ერთის მხრით ინციტიკვას მოკლებულნი ვართ და მეორე მხრით — არც საღსარი მოგვევლინება საქმის ღირსეულ ნიდაგზე დასაყენებლად. აქ მინც შევსძლებთ ერთმანერთს შევხედოთ და გავუხიაროთ გულის ნადები: ვერც უნივერსიტეტში, სადაც ყოველივე ნაბიჯს სტუდენტისათვის ადევნებენ მკველი, ვერც გარეთ, სადაც ყოველ მემოგვეს შეუძლია სამუდამოთ მოგისპოს დღის სინათლე და გაშლილი ჰაერი, — ვერსად, ვერ ვიკრიბებით თავისუფლად; გავგეკინებთ, მაგრამ ეს — დიდი ვაჟაკობა და ვაბედულება არის.

მიუხედავად ასეთი პირობებისა, ნატო გაბუნია-ცაგარლის იუბილიემი ერთხელ კიდევ შეაკავშირა სტუდენტები, შეკრიბა და შეძლება მისცა თავისი აზრი გამოთქვა და ყურადღება მიექცია მანდაურ ცხოვრებისათვის. ღარიბი იყო აქაური ქართველი სტუდენტობა, მან ღარიბულად პატევი სცა ჩვენი თეატრის მოამბეს და ბურჯს — ნატოს; აქაურმა ქართველმა სტუდენტებამ დახატული აღრესი გამოეგზავნა მას.

ვენიჩაღა.

P. S. ზევით ჩვენ აღვნიშნეთ გაჭირვებული მდგომარეობა ჩვენი სტუდენტობისა. შევხებთ აგრეთვე იმ გარემოებას, რომ ბევრს უკვე სწავლა დამთავრებულს ფული მმართებს აქაური სტუდენტებისა. თითქმის ყველა მთავანი ჯამაგირს იღებს, საზოგადოებრივ საქმეებშიაც იღებენ მონაწილეობას, მაგრამ რათ ავიწყლებდით, რომ კიდევ ბევრსა სურს გზა გაიკაფოს ცხოვრებაში. რიცხვი ასეთი სტუდენტებისა მტკით დიდი. ეხლა, როდესაც ძლიერ გაჭირვებულია ადგილობრივი ქართველი სტუდენტობა, — ეხლა მინც მოიგონონ, ვისაც ეს შეეხება, თავისი მოვალეობა, და დაეხმარონ მომავალ თავის ამხანაგებს, ისევე, როგორც აღრე მათ დაეხმარენ.

ვენიჩაღა.

ადმინისტრაციული გადასახლემა „კონსტიტუციის“ შემდეგ. „ვეროპის უწყების“ («Вестник Европы») უკანასკნელ ნომერში ზემო-მომოყვანილი სათაურით მოთავსებულია ადმინისტრაციული გადასახლებულ მ. საფონოვის წერილი. წერილის სათაურიდან მკითხველი ვეგანება, ალბათ, ავტორი საზოგადოებრივ გადასახლების საკითხს ეხება მთელს იმპერიაში. ის თუქცა ასე არ იქცევა — იძლევა მხოლოდ ერთ ქალაქში გადასახლებულთა შესახებ ცნობებს, მარა ვინც თვალ-ყურს ადევნებს რუსეთში ადმინისტრაციული გადასახლების საქმეს, მისთვის ეს ერთი მავალითი საზოგადო მავალითათ მისაღებია. გადასახლებულნი ყველგან ერთი ერთმანეთზე უარეს პირობებში ცხოვრობენ. საზოგადოებრივ მენიშნულია, რომ ამ უკანასკნელთა გადასახლებულნი ბევრად განირჩევიან წინა წლებში გადასახლებულთაგან. წერილის ავტორი, საფონოვი

ავგიწერს ვოლოგდის გუბერნიის ქალაქ სოლოვიგოდსკის გადასახლებულთა ყოფა-ცხოვრებას. მისი სიტყვით ეხლა გავზავნილთა უმეტეს ნაწილს მუშები და გლეხები შეადგენენ (მუშები სამჯერ — ოთხჯერ მეტია გლეხებზე) წინეთ კი, გადასახლებულთა რიცხვი ყოველ ას კაცზე 90 სტუდენტი და საზოგადოებრივ, მოსწავლე ახალგაზრდა იყო. ეხლა სტუდენტების და მოსწავლე ახალგაზრდობის რიცხვი ყოველ ას კაცზე 5—7 კაცით განისაზღვრება. საფონოვის სიტყვით სოლოვიგოდსკის რაიონში სულ 450 გადასახლებული ყოფილა. თუ რისთვისაა გავზავნენ ამოღენა ხალხი სხვადასხვა კუთხეებიდან ის შემდეგს მოგვითხრობს: „ესა თუ ის პირი უმეტეს შემთხვევაში იმიტომ გადასახლეს, რომ ექვი მიიტანეს თითქმის ის წვერი ყოფილიყო რევოლუციონური პარტიისა, ორგანიზაციის ან კავშირის. ბევრი გადასახლებული აგრეთვე აკრძალული ლიტერატურის შენახვისათვის, არა კეთილსაიმედოობისთვის და სხ. ხშირად გადასახლების მიზეზი გადასახლებულთათვის არც კა გამოუცხადებია ადმინისტრაციას. მიწის მომუშავე გლეხებმა უმეტეს შემთხვევაში იციან, ან თავის თავთ მიმხვდარი არიან, თუ რისთვის გადასახლეს. ზოგიერთმა მუშამ კი, სრულიად არ იცის და ვერც მიმხვდარი თუ რისთვის დაატყვევოს ადმინისტრაციის ასეთი რისხევა. ფიქრობენ, თითქმის იმიტომ გადასახლეს, რომ მუშათა გაფიცების ან მღელვარების დროს შემთხვევით, უდანაშაულოდ ჩავევარდნენ ხელში პოლიციის აგენტებს. გადასახლებულთა შორის შეხედებით ისეთ პირებს, რომლებსაც არავითარი მონაწილეობა არ მიუღიათ რევოლუციონურ მოძრაობაში, მარა საზოგადოებისაგან მინც აღტურვილნი იყვნენ ნდობით და ხშირად ირჩევდნენ სოფლის საზოგადოებები რწმუნებულებათ, რომ ეშუამდგომლათ სადაც ჯერ იყო, სოფლებისთვის მიწების მიცემაზე, ან სახაზინო, გინდ საუფლისწულო მამულების იჯარით აღებას ავალბედნენ; ასეა პირებს ირჩევდნენ აგრეთვე სახელმწიფო დღეობის დეპუტატების ამრჩევლებათ და სხ. არიან გამოგზავნილი ისეთი პირებიც, რომლებიც თავიანთ ბინებს კრებისთვის უთმობდნენ. ზოგიერთ შემთხვევაში მიწის მუშა გლეხების გადასახლება პირდაპირ დამოკიდებული ყოფილა სოფლის ზოგიერთ მღვდლებზე. მღვდლები თურმე პოლიციას მოასვენებდნენ თავიანთ მიწებში არა კეთილსაიმედო პირთა შესახებ და პოლიციაც მათ ადმინისტრაციულითა გზავნიდა. გადასახლებულთა შეხედებით რუსეთის ყოველი კუთხიდან, პოლონეთიდან და კავკასიიდანაც, არიან აგრეთვე ციმბირის ზოგიერთ გუბერნიებიდან“. ავტორის სიტყვით ყველა რწმუნის და ჯურის ხალხს შეხედებით გადასახლებულთაში. საერთოთ, ისინი არც ისე „დაკარგულნი“ არიან, როგორც ხშირად ხმებს ავტორებერი. ამ უკანასკნელთა მათ ზნეობრივთა ამადლებათ ეტყობათ. ლოთობამ და სხვა გარყვნილებამ შესამჩნევად იკლოო და სხ.

ადმინისტრაციის აღარც აქ ასვენებს გადასახლებულთა — მოგვითხრობს ავტორი — ბურავს ყველა იმ დაწყებულბებს, რომლებიც გადასახლებულთაში მოაწყვეს; ასე წარმოიდგინეთ, სასილიო და ფურცელ კი მიახურესო. განმანათლებელი დაწყებულბებ — როგორცაა შკოლა ან ბიბლიოთეკა ხომ სასტიკათ აკრძალულიაო. მტკით გავრცელებული ყოფილა გადასახლებულთა შორის „დარსებია“. ავტორი ამბობს: „ეხლა ყველა იმ ადგილებში, სადაც კი გადასახლებულნი ცხოვრობენ, განდღენ ისეთი პირები, რომლებიც ს.ს.ყილით ან იმის იმედით, რომ პოლიცია არ დაიფრწყებს“ მათ ამბებს და ვალის ვათავებამდე განთავისუფლებს, მიაქვთ პოლიციაში ცნობები გადასახლებულთა ცხოვრებიდან — კრებების, ორგანიზაციების ან ისე, ყურმოკრული ლაპარაკი რაიმე პოლიტიკურ საკითხზე. ასეთი საშახურს უწყებს პოლიციის ის ხალხი, რომელნიც წინათ პოლიციაში მსახურებდნენ ავტორთ ან სხვა რამეთ და დაიქურდნენ რა ისინი რაიმე პოლიტიკურ-მედებაში, სამართალში მიცემის მაგიერ ადმინისტრაციულითა გადასახლეს. ასეთი პირები თუმცა ცოტაა, მარა თავიანთ საქმეს მინც ერთგულათ ასრულებენ და

გადმოსახლებულთ მოსვენებას არაძლევენ“. ასეთია საზოგადოებრივ „კონსტიტუციის“ შემდეგ გადასახლებულთა ცხოვრების საერთო სურათი არა თუ ერთს ან ორ ალაგას, ახამედ — ყველგან რუსეთში. ამის შესახებ „რ. ვ.“ წერს: „ვისთვის არ რისთვისაა საჭირო ამოდენა ადამიანების წვალება, მათი სიცოცხლის დასაზიზრება, რომელთაგან ბევრმა არც კი იცის, თუ რისთვის არიან გადასახლებულნი. რა საშიშროება იქნებოდა სახელმწიფოს ან კერძო პირთათვის, რომ ეს მშვიდობიანი, მარა ადმინისტრაციის მიერ „შენიშნული“ ხალხი თავიანთ ჩვეულებრივ საქმისთვის არ მოემოვრებიათ? ამ კითხვაზე დიდი ხანია პასუხი გასცეს და დამტკიცეს, რომ ადმინისტრაციული გადასახლება მიზანს ვერ აღწევს, მარა ვინ არის გამგონე, — ძალია აღმართს ხნავს“...

საპროტესტო წერილი

ჩვენ, ქალაქ თფილისის დუდის ქარხნების მუშები პრეტესტს ვუცხადებთ დამატოულ საზოგადოების გამგეობას, რომელმაც უადრათ გათეა ფეს-ქვეშ სახალხო უნივერსიტეტი და თეატრალური სექციის უფლებები რიც გამოსატყ, სახალხო სახლის სახლადან ჩვენს გაყვებაში. ჯერ მივცა ქალაქ თფილისის თეთმართველობაზე. ვახათ, ისიც დადასტურებს ამ დასადაბას თუ დღეებს ისევე სექციას გადასცემს. ხელს აწერს 38 მუშა.*

პროპინცია

ს. დიდი-ჯინიანი. მთავრობის განკარგულებით ჭახისაშის მამსახლისი ბ. ივ. ვაშაქიძე გადაყენებულ იქნა და მის ადგილზე დაინიშნა მთავრობისაგან მამსახლისი ვიდეტ მხეიძე, რომელსაც მოეჯან ამ დღეებში და შეუდგება თავის მოყაჟებას. მთავრობის ასეთი განკარგულება გამოაქვია მამსახლისის მიერ სხვა და სხვა დანაშაულებისათვის შეკრებულ საზოგადოებრივ მოთხოვნებში. ასეთადვე საკმარის საქმის ჩადენისათვის შარშან გადაყენეს მისი მიწერაი იას. დარსჯედიკი, რომელსათვისაც დანაშაული იყო სახლის მიერ კომისია. კომისიამაც საქმე გამოიკვლია და გადასცა მთავრობას. ესეა, როგორც ვეგეეთ, ბ. დარსჯედიკი საპროტესტო მიუქვიათ, ვახათ, რით გათავდება ვაშაქიძის საქმე. — ნ დეკემბერს ბ. იოსებ კაკაბაძემ ჭახისაშის წაითას ლექტია მუხრეშუქობაზე მაგრამ, სამწუხაროდ, ძლიერ ცოტა ხალხი დაესწრა. ლექტია სახალხო, გასცება ერთი იყო გამგეობა. ამ ვაშათ ბ. კაკაბაძე დადის სოფლად და ამავე თემაზე კითხულობს ლექტებს.

ჭახისაშში გარდა ორ-კლასიან ნონშაფურ სასწავლებლისა არის ერთი სამრეჯელო სკოლა, რომლის გამგეთ ითეჯება მ. დ. ლეკუა. თუმცა სკოლის საქმე ეს ნაკლებათ ესმის, მინც უყვარდავ საქმეს ვს კურსურადი მოძღვარი უღვია სათავეში და განაგებს სწორედ ისე, როგორც მას უნდა. მიუხედავად ამისა, რომ მთავრობა აძლევს სკოლას წლეურად 180 მანეთს, სკოლაში არის 90-დას შეგირდი, რომელნიც ისედაც სწავლის ფულს 4 მანეთს, სკოლას არ აქვს მოწყობილი სასწავლებლო ოთახი, არა აქვს სასწავლო ნივთები. საშაგადინო კლასებში წარმად-

* სტუმორილი ორიგინალი ინახება რედაქციაში.

გენს ციხის გედებს და სხვა მისი კმეტობა გამოხატება მხოლოდ იმაში, რაკვიარში ერთხელ ან ორჯერ მივა სკოლაში ასტრის წესებს და აღაქვალ მსწავლებლებთან და შეკრებულთა დასწრედაც და წყურპის ამის გამო წყურპის წესებს დასწრედაც და წყურპის ოდნავად ვერ დგას სასწავლებლ ნიდაგზე და ვერც შესდება ჩვენის აზრით, ვინც მარა არ მოაუშება ასეთი გამგე. მიუხედავად ამდენი კვანამოური და ზნეობრივადრწავლებების, შეგირდათ რიცხვი მინც მტუდობას და წელს საჭიროდ შეიქნა მეორე მსწავლებლები და მოწვევა. ნონშაფურად ბ. კაკაბაძის სსტევი წინამდებლო იყო მეორე მსწავლებლები მოწვევას, მაგრამ საქმე სულ სწავლისათვის დატოვდა: სკოლას მართებს 100 მან. ვადა. აქედან რამდენიმე ბ. კაკაბაძის დარსმ თფილი ვადა ანახადეუკენისა, ის შეუთნხმა აქაურ შეგირდს გ. ნუქვიძისსე რამ, თის შემოიტანდა სკოლას სასწავლებლო 100 მამ შემთხვევაში მოაწვევდა მას მსწავლებლათ, მაგრამ ამ შემთხვევაში მისი მძლეადი ზრ კ. მარხლას და დანაშეს ბ. დეკვიანი ამ ხინის დაინიშნა ბ. კაკაბაძის ამისა და სსტევი მამხეხისა გამო არ ემიტნება, მან შეადგინა ვაგუფი და ცდილობს გააქვოს ეს უკანასკნელი, როგორც მფიტიკურათ არა საიმეოზინი. საჭიროა მხრუნეულებმა ყურადღებამაქციონ ამ გარემოებას. დარსჯი.

წერილი რედაქციის მიმართ

ზნო რედაქტორ! უმორჩილესათ გთხოვთ საშუალება მომცეთ თავი ვიმართლთ იმ ცილის წამებისაგან, რომელიც მოთავსებული იყო თქვე პარტიკულ გაზეთის № 87-ში. ამ წერილი ავტორი ლაპარაკობს სასტუმრო „ვოლტის“ მოსახლ ხურეთა მდგომარეობაზე. მე როგორც სასტუმროს პატრონი, მოვალეთ ვთვლი თეგავაენო მკითხველთ საზოგადოებას საქმის ვითარება. საქმე იყო ასე: ერთი ჩემი მოსამსახურე წავიდა სალდათა და ორი თვე არ დაბრუნებულა. წასვლისას არც მან იცოდა და არც მე დარუნდებოდა თუ არა ამ ხნის განმავლობაში მარა შეეძლო უმოსამსახურეთ გაჩერება და დევიტირე სამაგიერო კაცი, ორი თვის შემდეგ დაბრუნდა ძველი მოსამსახურე და მოითხოვა თევისი ალაგი. მე დარწმუნებული ვიყავი პირველ მოსამსახურე დარჩებოდა, გალანდღვა არ აძლევბოდა. მე ვუხასებუ: აი ეს და აი თუ მე გითმობს ალაგს მე საწინააღმდეგო არაფერი მექნება-მეთქი არ დაუთმო უკანასკნელმა ალაგს. ცხალი მე აქ არაფერ შემი ვყოფილარი. რაც შეეხება ვასილ, სტრაფიონ და ბიტიას დათხოვნა მოხდა ასე: ბიტია ავით იყო და მდგომარეობა პრეტეტი განაცხადეს. მე ვუთხრე მას, წალი მოითხოვინე თავი და მოხვალ და ისევე მიგიღებ. ამაშური განაცხადეს და თქვეს, თუ მავას დათხოვ ჩვენც წავალთო, ამაშე რა ძალია მქონდა რომ დამეყვებინა. თუ ავითყვი კაცის სასტუმროში გაჩერება შეძლება, ამას თვითონ საზოგადოებას დასდოს მსჯელობა.

„ვოლტის“ სასტუმროს პატრონი გუგუქ შაბათოვა.

რედაქტორ-გამომცემელი ნ. შედექ-შახნაზარინი

გამვიდა და იყიდება

საქართველოს ყველა წიგნის მალაზიემი — კეღლის კალენდარი 1910 წ. — შედგენილი ბრ. ნარგავინისაგან და გამოცემული „სორაპანი“-ს ამხანაგ. მიუქვიათ ფასი 40 კაბ. — სახალხო კალენდარი — 1910 წ. შედგენილი მ. განქიფიძისაგან ვინც ერთად არა ნაკლებ 50 ცილის იყიდის 1/10 დეითობა. ადრესი: Тифлисть т-во. „Сорапанъ“ (15-15)

გ ა თ შ შ ი

ავეჯუელობის და ჭურჭლეულობის

გ ა ლ ა ზ ი ა

პ. ა. მასტარაძის და პ. ა. ტეიფილისის

დონდუკოვ-კონსაევის ქუჩა 41.

მალაზიაში მუდამ არის დიდის არჩევით ყოველგვარი, ფარფირის, ფიანის, ემლის და ნიკელის ჭურჭელი, საზღვარ-გარეულო და რუსეთის ღამებში, ბროლისა და შუშის ნაწარმოები, ყოველნაირი სპილენძის და ნიკელის სამოკრები, ბრინჯაოს ნაწარმოები, ნავთისა და თუჯის ფეხები, საშარეულს და სტოლის სხვა და სხვა მოწყობილობა და ყოველნაირი საოჯახო ნივთიულება. „ლორწილუმები“, „კლიონკები“ და ლითონის გორგონები, ვინის ბოლი და კარგი ავეჯი, კრათები ინგლისის და ვარშეის ფაბრიკებისა, საყინულები, სარკები და მატრები ავეჯისთვის. მთელ საქონელს, როგორც რუსეთის ისე საზღვარ-გარეთისა, ვლდებულთ პირდაპირ ფაბრიკიდან, იყიდება ერთად და ცალკეობით. — ფასები ხელმისაღებია — ყველასთვის, რაშიც თითონ დარწმუნდება პარტიკული საზოგადოება, რაცა ჩვენს მალაზიაში ივატრებს.

(0-6-12)